

EURÓPAI JOG

AZ EURÓPAI JOGAKADÉMIA FOLYÓIRATA

BUJTÁR ZSOLT

Az értékpapírosítás újraszabályozásának egyes kérdései az Európai Unióban

1. oldal

SISKA KATALIN

A szólásszabadság jogi változásai Törökországban:
amikor a szövegmódosítások nem elegendőek

12. oldal

LOVAS DÓRA

Állami támogatások megítélése az energiacsomagok tükrében

21. oldal

KECSKÉS LÁSZLÓ

Vélemény Dr. Sándor István PhD egyetemi docens „A vagyonvédelem jogi eszközeinek
legújabb nemzetközi tendenciái” című akadémiai doktori értekezéséről

31. oldal

VÍG ZOLTÁN

Az európai bíróságok legújabb gyakorlata a Bécsi vételi egyezmény
3. cikkével kapcsolatban

40. oldal

2

XIX. évfolyam,
2019. március
www.hvgorac.hu

hvgorac

TEMATIKUS JOGI SZAKLAPOK

VÍG ZOLTÁN

adjunktus, Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar

AZ EURÓPAI BÍRÓSÁGOK LEGÚJABB GYAKORLATA A BÉCSI VÉTELI EGYEZMÉNY 3. CIKKÉVEL KAPCSOLATBAN

1. BEVEZETŐ

Az Egyesült Nemzeteknek az áruk nemzetközi adásvételi szerződéseiről szóló, Bécsben, az 1980. évi április hó 11. napján kelt Egyezménye (a továbbiakban: Egyezmény), melyet Magyarországon az 1987. évi 20. törvényerejű rendelet hirdetett ki, megpróbálja egységesíteni a nemzetközi adásvételre vonatkozó anyagi jogot az Egyezmény tárgykörébe tartozó kérdésekben. Az Egyezményt eddig 89 állam ratifikálta, néhány kivétellel (pl. Portugália, Nagy-Britannia, Írország) szinte minden európai állam, ami jelentős sikernek számít.¹ A gyakorlatban a legnagyobb problémát egy ilyen jellegű egyezménynél az egyes rendelkezések egységes értelmezése és alkalmazása jelenti. Az Egyezmény 7. cikkének 1. bekezdése foglalkozik az egységes alkalmazás követelményével,² amit némelyek úgy értelmeznek, hogy a bíróságoknak és választottbíróságoknak az Egyezmény alkalmazása során precedensként figyelembe kell venniük más nemzeti bíróságok korábbi döntéseit.³ Ez annyiban problematikus, hogy a precedens rendszer a bíróságok közötti hierarchián alapszik, és ebben az esetben az egyes nemzeti bíróságok vagy választottbíróságok között ilyen nem létezik. Sajnos a szerződést kidolgozó Nemzetközi Kereskedelmi Jogi Bizottság (UNCITRAL) nem foglalkozik az Egyezmény gyakorlati alkalmazása során felmerülő kérdések megválaszolásával. Mivel egyre több kérdés merült fel az utóbbi évtizedekben, 2001-ben magánkezdeményezésre elismert nemzetközi szakértők, jogtudósok létrehozták az Egyezmény Tanácsadó Testületét (CISG Advisory Council).⁴ A Testület feladatának tekinti az Egyezmény egységes értelmezésének elősegítését, és e célból tanácsadó testületi véleményeket fogalmaz meg. A gyakorlatban ezek a vélemények segíthetik elő az Egyezmény egységes alkalmazását világszerte, habár semmiféle kötőerővel sem bírnak. Mint azt a lentiekben látni fogjuk, a 3. cikk kapcsán is született ilyen vélemény.

2. AZ EGYEZMÉNY 3. CIKKE

A harmadik cikk két részből áll. Az első bekezdés az Egyezmény alkalmazhatóságával foglalkozik az áruk jövőbeni gyártására vagy előállítására vonatkozó szerződések esetében, és kimondja, hogy az ilyen szerződések adásvételi szerződésnek minősülnek, kivéve ha az

áru megrendelője szolgáltatja az áru gyártásához vagy előállításához szükséges anyagok *lényeges részét*.⁵ A második bekezdés pedig az olyan adásvételi szerződések kérdésével foglalkozik, melyeknél a szerződés munkavégzést vagy más tevékenységet is magában foglal (vegyes szerződések), és úgy rendelkezik, hogy az Egyezmény nem vonatkozik az ilyen szerződésekre, amennyiben az árut szolgáltató fél kötelezettségeinek *túlnyomó része* munkavégzésből vagy más tevékenységből áll.⁶ Ezeknél a vegyes szerződéseknel (eltérően a hagyományos adásvételi szerződésektől) különböző mértékben vegyülnek az adásvételi és szolgálati elemek. A jogelmélet három eltérő megoldást ismer az ilyen szerződések kapcsán az alkalmazandó jog meghatározására. Beszélhetünk abszorpció elméletéről, amely szerint a szerződés egészére egy specifikus rezsimit kell alkalmazni, és ez tipikusan az ügylet legjellemzőbb része fogja eldönteni. A másik a kumulatív elmélet, amely szerint a szerződés különböző részeire eltérő szerződéstípusok szabályait kell alkalmazni, tehát kombinált alkalmazásról beszélhetünk. Végezetül pedig létezik egy olyan megoldás, ami csak a kötelek általános szabályait alkalmazza az ilyen vegyes szerződésekre.⁷

A 3. cikk értelmezése kapcsán több probléma is felmerült, ugyanis az egyes nemzeti bíróságok különbözően értelmezik a fent említett „lényeges” és „túlnyomó” részt.⁸ Arról nem is beszélve, hogy az Egyezmény egyes szövegváltozatai nem minden esetben használnak ugyanolyan jelentéssel bíró kifejezéseket. Például, az angol szöveg a „substantial part” kifejezést használja,⁹ míg a francia a „part essentielle”-t.¹⁰ Ezért igen fontosak az egységes értelmezést előmozdító törekvések, mint amilyenek a fent említett Tanácsadó Testület véleményei. Azonban, mielőtt a harmadik cikkel kapcsolatban ezt megvizsgálánánk, itt érdemes egy nem régi lengyel esetet¹¹ szélsőséges példaként megemlíteni a szövegváltozatokban megjelenő különbségekre.

Ebben az esetben egy lengyel eladó és egy ausztriai vevő kötött adásvételi szerződést alumínium profilokra. Az eladó szolgáltatja az árut a vevőnek, aki átvette azt, de úgy vélte, hogy nem megfelelő mennyiségű. Ennek következtében a vevő, annak érdekében, hogy teljesítse kötelezettségeit a saját ügyfelei felé, más beszállítókkal állapodott meg a hiányzó alumínium profilok beszerzéséről. Emiatt a vevőnek vesztesége keletkezett, a helyettesítő áruk magasabb ára, szállítása, táro-

lása miatt. Ezért a vevő nem volt hajlandó fizetni az eladónak az alumínium profilokért, beszámításra hivatkozva. Az eladó beperelte a vevőt Lengyelországban, a vételi árat és késedelmi kamatot követelve. Az első fokon eljáró lengyel bíróság megállapította, hogy az 1965-ös lengyel nemzetközi magánjogi törvény alapján a lengyel jogot kell alkalmazni. Ennek alapján kimondta, hogy a vevő nem számíthatja be a veszteségeit (mivel nem jelezte az eladó számára ebbéli szándékát egyértelműen), és ezáltal a fizetési kötelezettsége továbbra is fennáll. Ezt a döntést megfellebbezte a vevő, anyagi és eljárásjogi normák megsértésére hivatkozva. A fellebbviteli bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság tévesen járt el, és, hogy az Egyezmény alkalmazandó az ügyre, hisz Lengyelország és Ausztria is aláírta azt. Itt pedig egy nemzetközi adásvételi szerződésről van szó. A fellebbviteli bíróság kiemelte azt is, hogy az Egyezmény mindkét állam belső jogának részét képezi. Továbbá, rámutatott arra, hogy a 3. cikk 1. bekezdést (ami meglátása szerint lényeges szerepet játszik az Egyezmény alkalmazhatóságának megállapításában) a lengyel szövegben félrefordították, ugyanis ott úgy szerepel, hogy „[á]ruk jövőbeni gyártására vagy előállítására vonatkozó szerződések adásvételi szerződésnek minősülnek, kivéve ha az áru megrendelője *nem* vállalja, hogy az áru gyártásához vagy előállításához szükséges anyagok lényeges részét ő szolgáltatja.” Ez ellentétes az Egyezmény többi változatával (beleértve a magyart is), ahol a „nem” szó nem szerepel a „vállalja” előtt. Ez a félrefordítás értelemszerűen aláássa az egész bekezdés értelmezhetőségét. A fellebbviteli bíróság továbbá megállapította, hogy mivel nem választottak a felek alkalmazandó jogot, az elsőfokú bíróságnak először azt kellett volna megvizsgálnia, hogy az Egyezmény alkalmazható-e a konkrét kérdésre, ugyanis a fellebbviteli bíróság szerint a vevő beszámításával kapcsolatos kérdések nem esnek az Egyezmény hatálya alá. Így, a belső kollíziós szabályok alapján kell meghatározni az alkalmazandó jogot. Ez a jog pedig a lengyel jog (az eladó joga), tehát a lengyel polgári törvénykönyv. Érdekes, hogy a fellebbviteli bíróság is végső soron ugyanarra a következtetésre jutott, azzal, hogy felhívta a figyelmet arra, hogy az alkalmazandó jog kapcsán az elsőfokú bíróság nem járt el eléggé körültekintően, illetve, hogy az Egyezmény lengyel szövege hibás.

3. A TANÁCSADÓ TESTÜLET 4. SZÁMÚ VÉLEMÉNYE

A 3. cikk értelmezése kapcsán említett problémák kiküszöbölését és az egységes értelmezést nagy mértékben segíti elő, hogy 2004-ben megszületett a Tanácsadó Testület 4. számú véleménye, amely ezzel a cikkel foglalkozik. A vélemény mindenekelőtt leszögezi, hogy a 3. cikk két bekezdése különböző kérdésekről rendelkezik, de komplex ügyletekben értelmezésükben és alkalmazásukban kihatnak egymásra.¹² Ami a cikk első bekezdését illeti, a vélemény egyből a gyakorlatban a legtöbb problémát okozó „lényeges rész” értelmezésével kezdi, és kimondja, hogy ezt elsősorban a gazdasági érték szempontjából kell vizsgálni.¹³ A „gazdasági ér-

ték” pedig gyakorlatilag azt jelenti, hogy a megrendelő által szolgáltatott anyagoknak magasabb értékkel kell rendelkezniük, mint az eladó által szolgáltatott résznek.¹⁴ A Testület azt is megállapítja, hogy az úgynevezett „lényegességi” (essential) mércét csak akkor indokolt alkalmazni ha a „gazdasági értéket” nem lehet, vagy helytelen lenne figyelembe venni az eset körülményei alapján. A „substantial-essential” megkülönböztetésének relevanciáját alátámasztja az, hogy a magyar szövegváltozattól eltekintve, más szövegváltozatok is eltérően fogalmazzak a „lényeges rész” kapcsán, mint azt a fentiekben láttuk. Egyes szerzők úgy kísérelték megkerülni ezt a fogalomzavart, hogy eltérő kifejezéseket alkalmaztak a „lényeges rész” koncepciójának körülhatárolására.¹⁵ Ugyanakkor, ez természetesen nem orvosolja azt az alapvető problémát, hogy az Egyezmény eltérő nyelvű változataiban inkonzisztens a fogalom-használat, mivel az alkalmazó bíróság nem feltétlenül lesz tisztában a kérdés körül kialakult irodalommal (részben például pont a nyelvi korlátok miatt). További megállapítása a testületnek, hogy a „lényeges” elemet nem lehet egy előre meghatározott értékszázalékhoz kötni, hanem teljes körű értébecslést kell alkalmazni.¹⁶ Érdekes módon a Testület még jobban elhatárolja a vélemény ezt követő részében a két bekezdést, ugyanis kimondja, hogy az áruk gyártásához, előállításához szükséges munkavégzés és egyéb szolgáltatások a „gyártás és előállítás” kifejezés hatálya alá esnek, tehát ebben az esetben nem a 3. cikk 2. bekezdése, hanem a 3. cikk 1. bekezdése fog érvényesülni.¹⁷ A Testület foglalkozik a „gyártásához vagy előállításához szükséges anyagok” kifejezés tartalmával is, és úgy véli, hogy csak akkor tartoznak ez alá rajzok, technikai specifikációk, technológiák vagy formulák, ha azok növelik a felek által szolgáltatott anyagok értékét.¹⁸ Végezetül azzal zárja a vélemény 3. cikk 1. bekezdéssel foglalkozó részét a Testület, hogy a bekezdés értelmezésekor irreleváns, hogy helyettesíthető vagy nem-helyettesíthető, tömeggyártott vagy rendelésre készült áruval van-e szó.¹⁹

A 3. cikk 2. bekezdés értelmezését a Testülettel azzal indítja, hogy ez a bekezdés a vegyes szerződésekkel foglalkozik. Az pedig, hogy a felek az eltérő árukra és szolgáltatásokra vonatkozó kötelezettségekről egy vegyes szerződésben, vagy pedig több különböző szerződésben állapodtak meg, szerződésértelmezés kérdése.²⁰ A Testület szerint a felek megállapodásainak értelmezésekor releváns tényező lehet (többek között), a szerződés megnevezése és tartalma, az árszerkezet, valamint a felek által a szerződésbe foglalt különböző kötelezettségeknek tulajdonított jelentőség.²¹ Ezt követően a vélemény rátér a „túlnyomó rész” koncepciójának meghatározására. Az Egyezmény előkészítő dokumentumaiból kiderül, hogy visszavonásra került egy olyan angol nyelvű tervezet, amelyben a „túlnyomó” elem helyett az „érték nagyobb részét kitevő” kifejezés került volna a szövegbe.²² Ebből pedig az következne implicite, hogy a „gazdasági érték” mérce alkalmazása nem lenne helyénvaló annak meghatározásához, hogy mi a „túlnyomó rész” tartalma. Hiszen a „gazdasági érték”, jelentéséből következően azzal foglalkozik, hogy az érték nagyobb részét mi teszi ki (szemben az „essen-

tial"/lényegi szemponttal). Ennek az esetleges problémának ellenére, hasonlóképpen a 3. cikk 1. bekezdéséhez, a „túlnyomó részt” a Testület véleménye szerint alapvetően egy „gazdasági érték” mérce alapján kell megítélni, és csak akkor alkalmazható a „lényegességi” mérce ha a „gazdasági értéket” nem lehet vagy helytelen lenne figyelembe venni az eset körülményei alapján.²³ Továbbá, a „túlnyomó” elem kapcsán szintén leszögezi a Testület, hogy azt nem lehet egy előre meghatározott értékszázalékhoz kötni, hanem az ügy teljes áttekintése alapján kell definiálni.²⁴

4. A 3. CIKK 1. BEKEZDÉSE A GYAKORLATBAN

A fent említett rendelkezésre készült áru kapcsán kitűnő példa egy újabb spanyol ügy 2013-ból.²⁵ Ebben az ügyben egy olasz eladó és spanyol vevő került vitába egymással. A szerződésük tárgyát egy légkondicionáló csövek gyártására használt gép képezte. Miután a vevő beüzemelte a vásárolt gépet, egy csövet sem volt képes vele előállítani. A gép a vevő megrendelésére lett legyártva, összerakva Olaszországban, majd az eladó szétszerelte, azt elszállította Spanyolországba, ahol újbóli összerakásra került sor. A bíróságnak először is azt kellett eldöntenie, hogy ebben az esetben adásvételi szerződésről van-e egyáltalán szó, és alkalmazható-e az Egyezmény, vagy a Római Egyezmény lesz alkalmazandó. A bíróság ennek kapcsán megállapította, hogy a speciális szabályok, mint amiket az Egyezmény tartalmaz, felülírják a Római Egyezmény általános jellegű rendelkezéseit, és a Bécsi Vételi Egyezmény alkalmazható az ügyre. A bíróság azzal érvelt, hogy annak ellenére, hogy az árut specifikus megrendelésre készítette el az eladó, mivel nem a vevő volt az aki biztosította az alapanyagot ehhez, a szerződés a 3. cikk 1. bekezdése alapján adásvételi szerződésnek minősül, alkalmazható rá az Egyezmény.

5. A 3. CIKK 2. BEKEZDÉSE A GYAKORLATBAN

A 3. cikk 2. bekezdése kapcsán egy meglehetősen új ügyben²⁶ egy lengyel eladó kezdeményezett választottbírói eljárást a fehér orosz vevő ellen, egy olyan szerződés miatt, aminek keretében az eladó berendezést szolgáltatott a vevőnek az INCOTERMS 2000 DDU (Delivered Duty Unpaid) paritás alkalmazása mellett. Tehát a szállításért, a kapcsolódó költségekért az eladó felel, ő viseli a kockázatot is ezalatt, de amint az áru megérkezik a felek által meghatározott helyre, a vevőre száll át a kárveszélyviselés, az importvám megfizetésének, valamint a további szállítási költségének terhe. Ugyanakkor, a szerződés értelmében az eladónak több, az áru átadásához szorosan nem kapcsolódó kötelezettsége is volt (pl. betelepítés felügyelete, személyzet kioktatása). Tehát itt egy vegyes szerződésről volt szó. A vételár kapcsán a felek banki átutalásban állapodtak meg a 15%-os előleg vonatkozásában, a maradék 85%-ra pedig okmányos akkreditívet kellett volna biztosítani a vevőnek. A vevő részben teljesítette a köte-

lezettségét, kifizetve az áru 90%-ának értékét, de megtagadta a hátramaradó 10% kifizetését, arra hivatkozva, hogy az eladó nem küldött neki jelentést a berendezés betelepítésének felügyeletéről, és a felszerelés nem is lépett működésbe. Habár az eladó szolgáltatotta a berendezést, az valóban nem lépett működésbe. Itt meg kell jegyezni, hogy a vevő okán egy hónapig fel volt függesztve a berendezés szállítása, és később a betelepítés felügyelete szintén többször fel lett függesztve, aminek következtében egyik fél sem tudta megfelelően kihasználni az okmányos akkreditívet fizetésre. A körülményekre tekintettel az eladó szerint nem volt megalapozva a vevő fizetés-elutasítása, és követelte a hátramaradó 10% megfizetését. A felek közti vitarendezés során az eladó tisztán a fehér orosz belső jogra hivatkozva követelte a hiányzó összeg megfizetését, mivel a szerződés tartalmazott egy olyan kitételt, amely szerint minden olyan kérdésben, amiről nem rendelkezik a szerződés, a fehér orosz jog lesz irányadó. Ezt kétségbe vonta a vevő, aki szerint az esetre elsősorban az Egyezmény vonatkozott. Ennek alátámasztására a vevő hivatkozott az 1. cikkre, mivel Fehéroroszország és Lengyelország is részese az Egyezménynek, továbbá a 3. cikk 2. bekezdésére, hisz egy vegyes szerződésről volt szó. A vevő úgy érvelt, hogy a szerződésben levő olyan kötelezettségek, mint például hogy az eladónak technikai dokumentációt kellett a vevő részére rendelkezésre bocsátani, hogy köteles volt felügyelni a felszerelés betelepítését, illetve kioktatni a személyzetet, nem tették ki a szerződés „túlnyomó részét”, és ennél fogva az Egyezmény alkalmazandó lesz. Ugyanakkor, itt a 4. vélemény-nyel ellentétben a vevő láthatóan a „lényegességi” mérce egyik változatát alkalmazta, ugyanis nem az alapján érvelt, hogy milyen gazdasági értéke volt az egyes kötelezettségeknek, hanem pusztán arra hivatkozott, hogy a szerződés fő, lényegi célját az adásvétel tette ki, és a többi kötelezettség is ezt a célt szolgálta. Ez például konzisztens a francia gyakorlat egy részével, ahol szintén jellemző a „lényegességi” mérce alkalmazása.²⁷ Ezt az érvelést elfogadta viszont az eljáró választottbíró, és a vevő javára döntötte el az esetet, az Egyezmény szabályait alkalmazva. Egyrészről megállapította, hogy az adásvételi elem mellett szereplő többi eladói kötelezettség beleszámított a vételi árba, továbbá pedig elismerte, hogy az eladó nem megfelelően teljesítette kötelezettségeit a felszerelés betelepítése kapcsán.

Egy másik ügyben²⁸ egy olasz eladó és angol vevő kötött egy vegyes szerződést két körhinta legyártására, eladására és betelepítésére az Egyesült Királyságban. A vevő nem teljesítette viszont a fizetési kötelezettségét, és az árukat sem szolgáltatva vissza, így az olasz eladó pert indított ellene egy olasz elsőfokú bíróság előtt. A tanulmány szempontjából az a releváns ebben az ügyben, hogy az olasz bíróság a joghatósági probléma megoldása kapcsán alkalmazta az Egyezményt és annak 3. cikk 2. bekezdését. Eredetileg a Brüsszel I rendelet (44/2001/EC tanácsi rendelet) 5.1 (b) cikkét,²⁹ a jelenleg hatályos átdolgozott Brüsszel I rendelet (1215/2012/EU tanácsi rendelet) 7.1 (b) cikkének megfelelőjét, akarta alkalmazni a bíróság a joghatóság meghatározása céljából. Az 5. cikk szerint „Valamely tagállam-

ban lakóhellyel rendelkező személy más tagállamban perelhető: 1. a) ha az eljárás tárgya egy szerződés vagy egy szerződéses igény, akkor a kötelezettség teljesítésének helye szerinti bíróság előtt; b) e rendelkezés értelmében, eltérő megállapodás hiányában a kötelezettség teljesítésének helye: (i) ingó dolog értékesítése esetén a tagállam területén az a hely, ahol a szerződés alapján az adott dolgot leszállították, vagy le kellett volna szállítani, (ii) szolgáltatás nyújtása esetén a tagállam területén az a hely, ahol a szerződés szerint a szolgáltatást nyújtották, vagy kellett volna nyújtani.”³⁰ A probléma viszont abból keletkezett, hogy ez egy vegyes szerződés, tehát a bíróság számára nem volt egyértelmű, hogy a jelen szerződés adásvételi szerződésnek minősül-e. Ebben a tanácsi rendelet nem volt segítségére, mivel nem definiálta az adásvételi szerződést. Ennélfogva a bíróság egy autonóm értelmezés mellett döntött, és az Egyezmény nemzetközi elismertségére hivatkozva, az Egyezmény 3. cikkének 2. bekezdését vette segítségül a kérdés megválaszolására. A bíróság egy kettős mércét alkalmazott, igénybe véve mind a „gazdasági érték” mind a „lényegességi” mércét. Ez nem teljesen egyezik a Testület véleményével, de az előző fehérorosz esethez képest közelebb áll hozzá. Megállapította, hogy a körhinták gazdasági értéke meghaladta a munkavégzés értékét, és, hogy a betelepítés nem képezte a szolgáltatás „lényegi” elemét. Ez alapján döntött úgy, hogy ezek az egyéb kötelezettségek nem képezik a kötelezettségek „túlnyomó részét.” Ennélfogva tehát adásvételi szerződésnek minősül a vegyes szerződés az Egyezmény értelmében, és erre hivatkozva az olasz bíróság is alkalmazni tudta a tanácsi rendeletet immáron, megállapítva saját joghatóságának hiányát, mivel a teljesítés helye az Egyesült Királyságban volt.

6. A 3. CIKK MINDKÉT BEKEZDÉSE A GYAKORLATBAN

Egy német és francia fél között zajló szintén új ügyben a 3. cikk mindkét bekezdése felmerült.³¹ Faszervezetek és épületek építésére szakosodott francia cég folyamatos üzleti kapcsolatban állt egy német kereskedővel, aki egy fűrészmalmot és fakereskedést üzemeltetett Németországban. A felek vitába kerültek egymással ki nem fizetett számlák miatt, és ezért a német fél bepe-

relte a franciát a strasbourgi körzeti bíróság előtt. A francia cég viszonkeresetében azt állította, hogy a német kereskedő által szolgáltatott áruk nem voltak szerződéseszerűek. Az ügy több vitatott szerződést is érintett. Az első fokon eljáró bíróság megállapította, hogy az Egyezmény lesz alkalmazható az ügyre, a hátralékokra vonatkozó kamat kapcsán pedig német jogot kell alkalmazni. Az ügyet a német kereskedő javára döntötte el. Ezt az ítéletet megfellebbezte a francia fél és az ügy a colmari fellebbviteli bírósághoz került. A fellebbviteli bíróság szintén megállapította, hogy az Egyezmény alkalmazható, mivel mindkét fél telephelye az Egyezmény részes országaiban van. A tanulmány szempontjából releváns, hogy felmerült az a kérdés, hogy a francia jog (aminek alkalmazhatósága vitatott volt az ügyben) alapján az egyik vitatott szerződés (ami külső falak és tetők szolgáltatásával volt kapcsolatos) nem adásvételi, hanem munkavégzésre irányuló szerződésnek volt tekinthető. A bíróság ezt a kategorizálást elutasította, és az Egyezmény 3. cikke alapján válaszolta meg a kérdést. Egyrészt megállapította, hogy a 3. cikk 1. bekezdése értelmében, mivel csak útmutatást és tervrajzokat szolgáltatott a francia fél a német kereskedőnek, ezért nem lehet szó arról, hogy a vevő szolgáltatatta az áru gyártásához vagy előállításához szükséges anyagok lényeges részét, tehát e bekezdés alapján adásvételi szerződésnek minősült ez a vitatott szerződés is. Egy másik kérdés pedig a 3. cikk 2. bekezdéséhez kötődött, mivel a gyártással kapcsolatosan a német kereskedő specifikusan erre a célra szánt munkaterveket készített. A bíróság meglátása szerint ezek a munkatervek „egy lépést tettek ki a rendelés végrehajtásában”, tehát nem tették ki „túlnyomó részét” a szerződésnek, tehát a 3. cikk 2. bekezdésében található alkalmazhatósági kivétel nem volt figyelembe vehető. Ezt a „gazdasági érték” mérce alkalmazásával igazolta a francia bíróság (összhangban a vélemény álláspontjával), mivel ezek a nem adásvételi kötelezettségek a szerződés értékének kevesebb mint 1,5%-át tették ki. Ez konzisztens a jogtudósok körében kialakult konszenzussal, ami a véleményhez hasonló álláspontra helyezkedett, és megköveteli, hogy ezekben az esetekben a szerződés értékének egészét kell vizsgálni.³² A fentiek alapján a vitatott szerződésről a bíróság megállapította, hogy mindenképpen adásvételi szerződésnek minősül, és az Egyezményt kell alkalmazni rá.

Jegyzetek

1 2018. 11. 30-i állapot. Elérhető (2018. 11. 30.): www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/sale_goods/1980CISG_status.html
2 Az egységes értelmezés követelményével kapcsolatban lásd Osborne Philip James: Unification or Harmonisation: A Critical Analysis of the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods 1980 (2006). Elérhető (2018. 12. 30.): www.cisg.law.pace.edu/cisg/biblio/osborne.html#ch4
3 Ferrari Franco: CISG Case Law: A New Challenge for Interpreters? Journal of Law and Commerce (1999/17) 257–260. old.

4 CISG Advisory Council. Elérhető (2018. 12. 28.): <https://www.cisgac.com/>
5 3 cikk 1. bekezdés. Lásd szintén: Molnár István János: A nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga II. (Patrocinium, Budapest, 2016) 55. old., Schlechtriem Peter: Uniform Sales Law: The UN-Convention on Contracts for the International Sale of Goods (Manz, Bécs, 1986) 31. old., Winship Peter: The Scope of the Vienna Convention on International Sales Contracts (in Galston & Smit ed., International Sales: The United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods, Matthew Bender, 1984)

1.23. pont, Honnold John O.: Uniform Law for International Sales Under the 1980 United Nations Convention (Kluwer Law International, Hága, 1999) 55–62. old., Khoo Warren: Article 3 (in Bianca-Bonell Commentary on the International Sales Law, Giuffrè: Milan, 1987) 41–43. old.
6 3. cikk 2. bekezdés.
7 Szabó Sarolta, A Bécsi Vételi Egyezmény, mint nemzetközi lingua franca – az egységes értelmezés és alkalmazás újabb irányai és eredményei (Pázmány Press, Budapest, 2014) 65. old.
8 Szabó Sarolta, A Bécsi Vételi Egyezmény, mint nemzetközi lingua franca – az egységes értel-

- mezés és alkalmazás újabb irányai és eredményei (Pázmány Press, Budapest, 2014) 66. old.
- 9 Pace Law School. Elérhető (2018. 12. 28.): <http://iicl.law.pace.edu/cisg/page/united-nations-convention-contracts-international-sale-goods-1980-cisg#3>
- 10 Pace Law School Elérhető (2018. 12. 28.): <http://iicl.law.pace.edu/cisg/page/convention-des-nations-unies-sur-les-contrats-de-vente-internationale-de-marchandises-1989#3>
- 11 F.S.A v. A. GmbH (2009), Case 1600. Elérhető (2018. 12. 28.): www.uncitral.org/clout/clout/data/pol/clout_case_1600_220109.html
- 12 A Tanácsadó Testület 4. számú véleménye, 1. pont. Elérhető (2018. 12. 28.): www.cisgac.com/cisgac-opinion-no4/
- 13 A Tanácsadó Testület 4. számú véleménye, 2. pont. Elérhető (2018. 12. 28.): www.cisgac.com/cisgac-opinion-no4/
- 14 Szabó Sarolta, A Bécsi Vételi Egyezmény, mint nemzetközi lingua franca – az egységes értelmezés és alkalmazás újabb irányai és eredményei (Pázmány Press, Budapest, 2014) 67–69. old.
- 15 Szabó Sarolta, A Bécsi Vételi Egyezmény, mint nemzetközi lingua franca – az egységes értelmezés és alkalmazás újabb irányai és eredményei (Pázmány Press, Budapest, 2014) 69. old.
- 16 A Tanácsadó Testület 4. számú véleménye, 3. pont. Elérhető (2018. 12. 28.): www.cisgac.com/cisgac-opinion-no4
- 17 A Tanácsadó Testület 4. számú véleménye, 4. pont. Elérhető (2018. 12. 28.): www.cisgac.com/cisgac-opinion-no4
- 18 A Tanácsadó Testület 4. számú véleménye, 5. pont. Elérhető (2018. 12. 28.): www.cisgac.com/cisgac-opinion-no4
- 19 A Tanácsadó Testület 4. számú véleménye, 6. pont. Elérhető (2018. 12. 28.): www.cisgac.com/cisgac-opinion-no4
- 20 A Tanácsadó Testület 4. számú véleménye, 7. pont. Elérhető (2018. 12. 28.): www.cisgac.com/cisgac-opinion-no4
- 21 A Tanácsadó Testület 4. számú véleménye, 8. pont. Elérhető (2018. 12. 28.): www.cisgac.com/cisgac-opinion-no4
- 22 Szabó Sarolta, A Bécsi Vételi Egyezmény, mint nemzetközi lingua franca – az egységes értelmezés és alkalmazás újabb irányai és eredményei (Pázmány Press, Budapest, 2014) 77. old.
- 23 A Tanácsadó Testület 4. számú véleménye, 9. pont. Elérhető (2018. 12. 28.): www.cisgac.com/cisgac-opinion-no4
- 24 A Tanácsadó Testület 4. számú véleménye, 10. pont. Elérhető (2018. 12. 28.): www.cisgac.com/cisgac-opinion-no4
- 25 Spain: Fuenlabrada Court of First Instance (2013), Case 1343. Elérhető (2018. 12. 28.): www.uncitral.org/clout/clout/data/esp/clout_case_1343_leg-3097.html
- 26 The Republic of Belarus: International Court of Arbitration at the Belarusian Chamber of Commerce and Industry (2015), Case 1711. Elérhető (2018. 12. 28.): www.uncitral.org/clout/clout/data/blr/clout_case_1711_040315.html
- 27 Szabó Sarolta, A Bécsi Vételi Egyezmény, mint nemzetközi lingua franca – az egységes értelmezés és alkalmazás újabb irányai és eredményei (Pázmány Press, Budapest, 2014) 68. old.
- 28 Pessa Studio vs. W.H.S. Saddlers International (2006), Case 652. Elérhető (2018. 12. 28.): www.uncitral.org/clout/clout/data/ita/clout_case_652_leg-2049.html
- 29 A Brüsszel I rendelet 5.1 (b) cikkének európai bírósági joggyakorlata vonatkozásában lásd Nagy Csongor István: Az Európai Unió nemzetközi magánjoga (HVG-ORAC Kiadó, Budapest, 2006) 60–76. old.
- 30 A Tanács 44/2001/EK rendelete a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról. Elérhető (2018. 12. 28.): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=celex:32001R0044>
- 31 SAS K. C. v. G. H. (2017), Case 1734. Elérhető (2018. 12. 28.): www.uncitral.org/clout/clout/data/fra/clout_case_1734_181017.html
- 32 Szabó Sarolta, A Bécsi Vételi Egyezmény, mint nemzetközi lingua franca – az egységes értelmezés és alkalmazás újabb irányai és eredményei (Pázmány Press, Budapest, 2014) 78. old.

ÚTON EURÓPA FELÉ

A török igazságszolgáltatási szervezet változásai az európai integrációs folyamat vonzásában

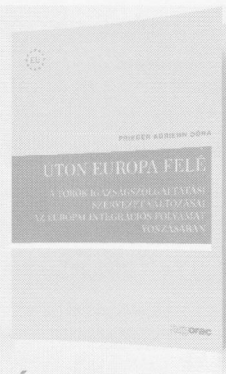
SZERZŐ: **Prieger Adrienn Dóra**

A török igazságszolgáltatási rendszer a magyar jogtudományban kevésbé ismert és kutatott terület. Az 1920-as évek óta nem készült Magyarországon ezt a rendszert átfogóan bemutató magyar nyelvű tanulmány, illetve monográfia, márpedig az 1920-as évektől igencsak messze jutott a török igazságszolgáltatás szervezete, miként a török társadalom is. A török csatlakozás európai jelentősége és az igazságszolgáltatás helyzetének az európai integrációban betöltött, kiemelt szerepe miatt különösen alkalmas és aktuális – a magyar jogtudomány számára is releváns – következtetések levonására.

Tekintettel arra, hogy a török jogrendszerrel általában hiányos vagy téves információk vannak a köztudatban, a szerző szükségesnek tartotta, hogy a török jog- és igazságszolgáltatási rendszer fejlődéséről egy átfogóbb – történeti – perspektívát is adjon.

A szerző először Törökország jog- és igazságszolgáltatási rendszerének kialakulását, annak kereteit mutatja be könyvében. Vizsgálja a modern Törökország kialakulását, a török jogrendszer alapvonásait, és különösen a bírósági szervezetrendszer fejlődését az európai integrációs folyamat vonzásában. Ezt követően vizsgálja a török csatlakozási folyamat eddigi menetét, majd napjaink törökországi igazságszolgáltatási rendszerét mutatja be, végezetül pedig a csatlakozási folyamat jelenlegi állását elemzi.

A szerző rendkívül fontosnak tartotta bemutatni Mustafa Kemal Atatürk reformjait, amelynek eredményeként jelenleg is döntően nem vallási, hanem az európai sztenderdeknek is megfelelő, ahhoz közelítő elveken alapul a török igazságszolgáltatás. Egy modern, holisztikus megközelítés számára a jog nem szakítható ki a történeti, társadalmi, politikai kontextusból; különösen igaz ez, ha jogösszehasonlításról van szó, ahol a jog csak a mögötte lévő jogi kultúra alapján érthető meg.

Ára: 5000 Ft